

Chirurgische behandeling van rhinophyma: nog niet in de eindfase

dr. Lien Depaepe, dr. Isabelle Rooms dienst Huidziekten

Het team dermatologen van het AZ Sint-Jan Brugge AV zette onlangs een belangrijke stap in de behandeling van rhinophyma. Het implementeerde een behandeling met gefractioneerde CO₂-laser voor deze zeldzame en visueel stigmatiserende aandoening. De diagnose rhinophyma wordt in weinig lasercentra behandeld en daarmee is deze aanpak vrij uniek voor het Vlaamse ziekenhuislandschap. Ze is het resultaat van de voortdurende inspanningen van de dermatologen om hun expertise uit te breiden en hun patiënten de meest geavanceerde en effectieve behandelingsopties te bieden.

Rhinophyma is een vrij zeldzame ziekte. Het is een vergevorderd stadium van de huidziekte acne rosacea, waarbij de neus sterk verdikt en over het algemeen zeer rood verkleurd is. In de regel verloopt de behandeling medicamenteus. Daarmee kan men de rosacea onder controle krijgen en ook de progressie van rhinophyma tegengaan. Met een CO₂-laserbehandeling kan de arts evenwel de oorspronkelijke vorm van de neus weer benaderen, waarmee de patiënt op esthetisch vlak pas echt geholpen is.

Op bewijs gebaseerde aanbevelingen

Het primaire doel van de aangeboden CO₂-laserbehandeling is de uiterlijke vorm van de neus verbeteren. Rhinophyma is omwille van het opvallende aspect immers vaak sociaal hinderend voor de patiënt. Om dit doel te bereiken bestaan naast CO₂-laser verschillende behandelopties. De literatuur beschrijft onder andere ook afschaven met een scalpel, dermabrasie en elektrochirurgie. Voor rhinophyma

▲ Dr. Rooms gebruikt de CO₂ laser met kopstuk voor de gefractioneerde toepassing. Tijdens de behandeling is het belangrijk dat iedereen in de ruimte een beschermende bril draagt

bestaan geen vergelijkende studies tussen de verschillende behandelingsmodaliteiten en is er geen gouden standaard. Elke techniek slaagt er in verschillende mate in om de hemostase te behouden, littekenvorming te verminderen en een bevredigende cosmesis te bereiken^{1,2}. De effectiviteit en veiligheid zijn vooral afhankelijk van de ervaring van de behandelaar.

Vandaag is ablatieve laserbehandeling de meest voorkomende behandeling, met name met koolstofdioxide (CO₂) en erbium:ytrium-aluminium-garnet (Er:YAG). De geavanceerde technologie hiervan zorgt ervoor dat behandeling met CO₂- en Er:YAG-lasers bijzonder effectief is. Door de verfijnde instellingen van de lasers is het mogelijk om aangetast weefsel heel nauwkeurig te verwijderen met minimale schade aan de omliggende gebieden. Dat heeft geleid tot verbeterde cosmetische resultaten en een kortere

▼ Patient Case 1. Er zijn 6 weken nodig voor de huid zich volledig herstelt

Foto 1: preoperatief

Foto 2: 4 dagen post operatief

Foto 3: 4 weken post operatief

genezingstijd. De dermatologen van het AZ Sint-Jan Brugge AV kozen voor een CO₂-laser, onder meer omdat deze laser ook voor andere indicaties inzetbaar is. Zo wordt hij ook gebruikt voor bepaalde huidkankerbehandelingen, de verwijdering van hinderende goedaardige huidletsels en de vermindering van fijne rimpels en acnelittekens.

Hoe werkt gefractioneerde CO₂-laserbehandeling?

De CO₂-laser produceert een intense infraroodlichtstraal. Wanneer deze straal wordt gericht op het huidoppervlak, verdampt ze de huidcellen op een zeer nauwkeurige diepte. Men kan op die manier het huidoppervlak heel precies laag voor laag afschaven en modelleren. De warmte van de laser helpt ook om de bloedvaten te coaguleren, wat bloedingen minimaliseert. Gefractioneerde CO₂-laserbehandeling zal, in tegenstelling tot niet-gefractioneerde CO₂-laserbehandeling, slechts een percentage van de pixels van het huidoppervlak behandelen. Daardoor herstelt de huid sneller en is er minder kans op littekenvorming.

Expertise en opleiding

Laserbehandeling is tijdsintensief en vergt strikte veiligheidsvoorschriften. Ze vereist over het algemeen de expertise van een dermatoloog of een plastisch chirurg die hiervoor een specifieke opleiding kreeg. Twee dermatologen van de dienst Huidziekten volgden een gespecialiseerde training om deze techniek succesvol toe te passen. Daarnaast is een zorgvuldige selectie van patiënten cruciaal. De dermatologen selecteren tijdens een voorafgaande, uitgebreide consultatie de patiënten die in aanmerking komen voor de CO₂-laserbehandeling. Ze lichten de procedure gedetailleerd toe en geven de patiënt voldoende tijd om vragen te stellen en de informatie te overwegen. Elke patiënt krijgt een geïndividualiseerd behandelplan, gebaseerd op de

ernst van de aandoening en de specifieke behoeften en verwachtingen. De behandeling vindt bij voorkeur plaats in de winterperiode aangezien de neus in de maanden nadien niet aan de zon mag worden blootgesteld. De ingreep gebeurt onder lokale verdoving in combinatie met 'nerve blocks', waarbij de dermatoloog een anestheticum direct rond een zenuw of een groep zenuwen inspuit om pijn rond de neus te blokkeren. Best werken een of twee artsen en een verpleegkundige samen om de vorm van de neus tijdens de behandeling vanuit elke hoek te kunnen bijsturen. Na de behandeling volgt een strikte follow-up tot en met de volledige genezing. De huid zal initieel rood en gezwollen zijn en korstvorming vertonen. Het kan enkele weken duren voordat de huid volledig geneest. De patiënt kan enig ongemak ervaren door pijn, maar kan dat vlot beheersen met pijnstillers. De herstelperiode is over het algemeen sneller dan met de traditionele chirurgie en verloopt meestal zonder complicaties. Een belangrijke vuistregel is dat bij rhinophyma vroegtijdig ingrijpen cruciaal is om progressie te voorkomen en de cosmetische uitkomst te verbeteren³.

REFERENTIES

1. Anzengruber F, Czernielewski J, Conrad C, Feldmeyer L, Yawalkar N, Häusermann P, Cozzio A, Mainetti C, Goldblum D, Läuchli S, Imhof L, Brand C, Lafitte E, Navarini AA. Swiss S1 guideline for the treatment of rosacea. *J Eur Acad Dermatol Venereol*. 2017 Nov;31(11):1775-1791. doi: 10.1111/jdv.14349. Epub 2017 Aug 21. PMID: 28833645.
2. Krausz, A. E., Goldberg, D. J., Ciocon, D. H., & Tinklepaugh, A. J. (2018). Procedural management of rhinophyma: A comprehensive review. *Journal of Cosmetic Dermatology*, 17(6), 960-967. <https://doi.org/10.1111/jocd.12770>
3. Sharma A, Kroumpouzos G, Kassir M, Galadari H, Goren A, Grabbe S, Goldust M. Rosacea management: A comprehensive review. *J Cosmet Dermatol*. 2022 May;21(5):1895-1904. doi: 10.1111/jocd.14816. Epub 2022 Feb 14. PMID: 35104917

▼ Patient Case 2. (Links voor, rechts na behandeling) Meer verfijnde instellingen van de lasers maken laag-voor-laag ablatie van aangetast weefsel mogelijk en hebben de resultaten verbeterd, zowel in termen van cosmetische resultaten als genezingstijd. Vroegtijdig ingrijpen is cruciaal om progressie te voorkomen en de cosmetische resultaten te verbeteren

